

**hoger
secundair**

15-21 jaar

LIONS QUEST

A Program of Lions
Clubs International
Foundation

LIONS QUEST

A Program of Lions
Clubs International
Foundation

Inhoud - Presentatiefolder

Vaardigheid 5	2
Vaardigheid 9	7
Vaardigheid 20	13
Vaardigheid 27	19
Vaardigheid 31	25
Vaardigheid 33	35

Diversiteit naar waarde schatten

Uitgangspunt

Ieder van ons is een individu met unieke trekken en eigenschappen. Een gemeenschap – of het nu een klas is of de wereld - bestaat uit meerdere enkelingen, elk met zijn of haar eigen overtuigingen, gewoonten, tradities en manier van leven. De gemeenschap die sommige groepen negeert of verplicht de standaards van de meerderheid te volgen, verzwakt en voedt conflicten. De gemeenschap die de diversiteit van haar leden erkent, waardeert en respecteert wordt rijker, sterker en is meer verbonden. Hetzelfde geldt voor enkelingen: hoe meer we weten over de diversiteit rondom ons, hoe rijker we zijn.

Richtlijnen

Vooraleer we diversiteit kunnen waarderen, moeten we weten welke diversiteit rondom ons bestaat. Onderstaande richtlijnen zullen ons helpen de diversiteit in onze gemeenschap te herkennen en te waarderen.

- ✓ Word bewuster over de mensen die je kent, de mensen in je buurt en de mensen die je op straat ziet, in de winkelcentra of elders. Stel je de vraag wat uniek is bij elk van hen, en bekijk wat ze gemeenschappelijk kunnen hebben met elkaar.
- ✓ Bezoek een website met namenlijsten van restaurants en andere bedrijven in je gemeenschap, en kijk naar de diversiteit van de namen en van de soort bedrijven.
- ✓ Doorblader de lokale krant en zie welke evenementen en activiteiten (zullen) plaatsvinden die specifiek de verschillende groepen mensen kunnen interesseren. Neem deel aan enkele van die publieke evenementen of activiteiten, en spreek er met de aanwezigen over de gemeenschap en wat ze doet of niet doet voor hen.
- ✓ Beeld je in hoe jouw leven er zou uitzien als iedereen, behalve jij, dezelfde kledij zou dragen, hetzelfde zou eten, eenzelfde achtergrond of erfgoed zou hebben, dezelfde interesses, vaardigheden, smaak of afkeer.

Diversiteit naar waarde schatten

Mogelijke toepassingen

● LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

Diversiteitspanel

Organiseer een panel met goed geïnformeerde mensen die hun perceptie met de klas kunnen delen over hoe de gemeenschap toont dat ze al dan niet diversiteit waardeert. Werk samen met het Advisory Team, de lokale Lions Club, en met de leerlingen om 4 tot 6 panelleden te selecteren die actief zijn in de gemeenschap en een culturele, etnische, religieuze en economische diversiteit vertegenwoordigen. Zorg voor een evenwicht in geslacht en leeftijden, en nodig iemand uit die een lichamelijk verschil heeft. Verzeker je ervan dat de gekozen mensen op hun gemak zijn met jongeren. Twee weken voor het panel samenkomt, kun je een brief klaarmaken op basis van **5.1 Voorbeeldbrief naar panelleden** en stuur die naar de mensen die hebben aanvaard om deel te nemen aan het panel. De volgende week kun je de klas meedelen wat er gepland is en schijf je de namen van de panelleden op het bord. Deel kopijen van de brief uit aan de leerlingen en vraag hen na te denken over de vragen die gesteld worden in de brief. Geef hen de opdracht om elk nog minimum twee andere vragen te noteren die ze graag willen stellen aan heel het panel of aan een specifieke persoon. Herinner de leerlingen eraan dat de panelleden in eigen naam zullen spreken en niet in naam van een groep mensen.

Gebruik een van de volgende opties om te bepalen welke vragen geschikt zijn.

Optie 1: Nodig vrijwilligers uit om hun vragen luidop te lezen en moedig een discussie aan over de duidelijkheid en geschiktheid van elke vraag.

Optie 2: Verzamel de vragen, lees er enkele luidop zonder te zeggen wie ze schreef, en vraag aan de klas commentaar te geven over de geschiktheid van de vragen.

Optie 3: Overloop zelf de vragen en geef de geschikte vragen terug aan de leerlingen zodat ze hun vragen kunnen stellen tijdens presentatie met het panel.

Diversiteit naar waarde schatten

De dag van het panel kun je de deelnemers presenteren en uitnodigen om eerst de vragen te beantwoorden uit de brief die ze ontvingen. Leid de discussie om de positieve aspecten van de gemeenschap te benadrukken maar ontken bezorgdheden en problemen niet. Zorg ervoor dat alle panelleden evenveel spreektijd krijgen. Moedig de leerlingen aan om hun vragen te stellen. Nadat je de panelleden bedankt hebt, kun je de leerlingen nog bijstaan in het vergelijken van de ervaringen en de percepties die de panelleden hebben gedeeld, door vragen te stellen zoals:

- Welk type diversiteit werd door het panel vertegenwoordigd?
- Welke sterke aspecten van de samenleving werden vermeld? Welke behoeften of conflicten werden er genoemd waaraan niet tegemoet gekomen wordt?
- Kun je, op basis van de discussie, enkele manieren noemen waaruit blijkt dat onze samenleving toont dat ze diversiteit waardeert? Of dat ze zou kunnen tonen dat ze diversiteit waardeert?
- Heeft de discussie jouw perceptie van onze samenleving veranderd? Zo ja, op welke manier? Zo nee, welke percepties werden door de discussie versterkt?
- Wat heb je geleerd uit de discussie dat je meer bewust maakte over de diversiteit rondom jou? Of waardoor je diversiteit meer gaat waarderen?

VERSTERKEN

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Dankberichten

Vraag elke leerling een panellid uit te kiezen naar wie hij of zij een dankwoord wil schrijven. Zorg ervoor dat elk panellid meerdere berichten zal krijgen. Laat de leerlingen een eerste versie schrijven van hun brieven. Zeg de leerlingen om in hun bericht een inzicht uit te leggen dat ze hebben gekregen vanuit de commentaar van dat panellid en uit de discussie in haar geheel. Nadat ze hun eerste versie hebben geschreven, kun je de leerlingen in groepjes indelen volgens de panelleden die ze willen bedanken. Vraag leden van de groepjes om hun dankwoord aan elkaar voor te lezen en maak suggesties ter verbetering. Laat de leerlingen vervolgens de finale berichten schrijven. Verzamel de berichten in een grote omslag en mail de dankwoorden van elke groep naar het desbetreffende panellid.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT. OPTIE 2

Diversiteit in de samenleving respecteren

Vraag de leerlingen om illustraties mee te brengen van manieren waarop de samenleving respect toont voor diversiteit. Dit kan gaan over websites en online video's over etnische of culturele organisaties in de gemeenschap, tolken voor slechthorenden op publieke evenementen, programma's om mensen met een mentale achterstand te helpen vaardigheden te ontwikkelen en jobs te vinden, trapliften en rolstoelen voor mindervaliden, cursussen etnisch koken of dansen, taalcursussen, goede etnische festivals enzovoort. Voorzie tijd voor de leerlingen om de verzamelde informatie te delen.

● VERRIJKEN

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Citaten over diversiteit

Lees onderstaande citaten luidop of schrijf ze op het bord. Verdeel de klas in groepjes van 4 of 5. Vraag elke groep één citaat te kiezen en een mondeling argument voor te bereiden om te ondersteunen of te ontkennen wat het citaat zegt over het waarderen van diversiteit. Voorzie tijd zodat de groepjes hun argumenten aan de klas kunnen presenteren.

Ons land wordt tegenwoordig niet meer gepercipieerd als een smeltkroes maar eerder als een gemengde salade, met verscheidene groepen die bijdragen tot de nationale cultuur en tegelijkertijd hun eigen identiteit bewaren.

- Pamela and Iris Tiedt

De beste dingen en de beste mensen stijgen uit boven hun apart zijn; ik ben tegen een homogene samenleving omdat ik de room wil zien oprijzen.

- Robert Frost

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Bespreking van diversiteit

Geef opdracht aan de leerlingen om mensen uit hun familie en hun buurt te vragen of ze denken dat de samenleving diversiteit waardeert en respecteert. Herinner de leerlingen eraan dat zij de verschillende vormen van diversiteit dienen uit te leggen. Geef hen tijd om de verzamelde feedback te bespreken en ga na wat het zegt over hun gemeenschap.

5.1 Voorbeeldbrief naar een panellid

Geachte,

Hartelijk dank dat u aanvaard hebt om deel uit te maken van ons panel op (datum) om (uur) in Zaal (nummer) van (school, adres). (Aantal) andere mensen van onze gemeenschap zullen er ook bij zijn op het panel.

Onze cursus "Lions Quest Skills for Action" is onze samenleving aan het verkennen en hoopt meer te weten te komen over de diversiteit in onze gemeenschap.

Wij willen de discussie informeel houden en zouden eerst 4 à 5 minuten de gelegenheid geven aan alle panelleden om over de gemeenschap te spreken vanuit hun oogpunt. Mogen we u vragen om na te denken over alle onderstaande thema's of er enkele uit te pikken:

- Hoelang woont u al in de gemeenschap en hoe bent u hier komen wonen?
- Uw algemene indrukken over de samenleving, inclusief uw opinie over haar sterke en zwakke punten.
- Acties en houdingen die respect tonen voor de diversiteit in de samenleving.
- Acties en houdingen die de samenleving soms beletten te genieten van haar diversiteit.
- Bijdrage van verschillende groepen tot de gemeenschap.
- Eventuele veranderingen die u graag zou willen zien gebeuren in de samenleving, of in de gedragingen van haar burgers.
- Manieren waarop jongeren een bijdrage zouden kunnen leveren tot de samenleving.

De studenten zullen ook vragen stellen. Voel u vrij om vragen waarop u liever niet antwoordt, voorbij te laten gaan.

U kan me gerust bellen op (nummer) of mailen op (adres) voor verdere vragen of bezorgdheden.

We kijken ernaar uit om u als gast te ontvangen.

Met vriendelijke groeten,

Luisteren met empathie

Uitgangspunt

Wanneer we met mensen spreken, gebeurt het wel eens dat ze niet echt lijken te “horen” wat we zeggen. Hetzelfde gebeurt vaak wanneer andere mensen tegen ons spreken. Het is iedereen geraden om empathie te oefenen: de gevoelens, gedachten en motivaties van anderen begrijpen. Dit betekent niet dat we akkoord moeten gaan met hen; het gaat er enkel om hun standpunt te begrijpen. Het gebruik van *empathisch* luisteren, wat inhoudt dat we luisteren om meer over de standpunten van de anderen te leren, kan ons helpen om andermans visie beter te leren begrijpen. En dat verbetert bijgevolg de communicatie en vermindert conflicten.

Richtlijnen

Empathie veronderstelt het hebben van een open geest en een wil om te luisteren. Dit houdt andere vaardigheden in zoals het kunnen onderscheiden van partijdigheid en ethnocentrisme, het waarderen van diversiteit en het geven en krijgen van feedback (zie skills 2, 3, 5 en 7 in deze Skills Bank). Hieronder enkele zaken die we kunnen doen om te luisteren met empathie.

- ✓ Besef dat de andere persoon andere maar waardevolle ervaringen, gevoelens, waarden, behoeften en motivaties heeft.
- ✓ Probeer stereotypen en vooroordelen opzij te laten.
- ✓ Vraag naar informatie, luister en kijk om gevoelens op te sporen.
- ✓ Test of je alles begrijpt door te parafraseren (in eigen woorden nazeggen) wat je denkt gehoord te hebben.
- ✓ Vermijd argumenten of raad te geven of kritiek te uiten.

Luisteren met empathie

Mogelijke toepassingen

● LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

Vragen voor empathisch luisteren

Leg uit dat empathisch luisteren betekent actief luisteren om meer te vernemen over andermans standpunt. Het houdt in dat jij je in de plaats van de andere gaat zetten en zo zijn of haar standpunt begrijpt. Verdeel kopijen van **9.1. Richtlijnen om te luisteren met empathie**. Overloop de richtlijnen met de leerlingen en laat hen de vragen bij elke richtlijn beantwoorden en bespreken. Splits de klas in drie groepen en geef elke groep een van de onderstaande vragen. Zeg de groepen dat ze 10 minuten tijd hebben om hun vragen te bespreken en dan verwacht worden hun antwoorden te presenteren aan de rest van de klas.

Groep 1

Indien elk van jullie een enkele richtlijn voor het luisteren zou schrijven, wat zou die dan zijn?

Groep 2

Hoe kan empathie helpen om een conflict op te lossen?

Groep 3

Hoe kun je empathie hebben als je niet akkoord gaat met de andere persoon?

Spoor klasgenoten aan om de sprekers te vragen hoe ze tot hun antwoorden zijn gekomen en om te beschrijven hoe zij empathisch hebben geluisterd binnen hun groep. Spoor klasgenoten ook aan om andere antwoorden op de vragen te geven.

● VERSTERKEN

VERSTERKENDE ACTIVITEIT. OPTIE 1

Empathische antwoorden

Lees elk van onderstaande uitspraken en vraag de leerlingen minimum twee antwoorden te suggereren die de spreker zouden aanmoedigen de situatie uit te leggen en zijn of haar gevoelens te verduidelijken.

1. Ik ga mijn job opzeggen.
Voorbeelden: “Je klinkt ontmoedigd” of “Wat is er gebeurd?”
2. De kinderen op deze school zijn zo vervelend.
Voorbeeld: “Waarom zijn ze vervelend?”
3. Ik ben de manier waarop je me behandelt beu en moe.
Voorbeeld: “Wat heb ik gedaan dat je zo stoort?”

Vraag de leerlingen om empathische antwoorden te vergelijken met andere antwoorden die de spreker zouden ontmoedigen om zijn of haar gevoelens uit te drukken. Een antwoord op de eerste uitspraak zou kunnen zijn: “Jouw job is zeker niet zo slecht als de mijne”, wat een hindernis betekent voor het ontwikkelen van empathie.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Empathisch rollenspel

Deel document **9.2 Scenario voor empathisch luisteren** uit aan 5 vrijwilligers. Laat elk van de vrijwilligers een van de rollen kiezen. Geef opdracht aan de persoon die de sprekersrol neemt om als eerste zijn of haar lijnen te lezen, en daarna de vier luisteraars.

Bespreek de efficiëntie van de antwoorden van elke luisteraar. Vraag:

- Zou het antwoord communicatie aanmoedigen of ontmoedigen?
- Zou het antwoord helpen om de luisteraar het standpunt van de spreker beter te doen begrijpen? Hoe?

Leid de leerlingen ertoe om te besluiten dat:

- Het antwoord van de eerste luisteraar sarcastisch was en zeker niemand zou motiveren om verder te spreken.
- Het antwoord van de tweede luisteraar iets wat de spreker zei parafraseerde, en waarschijnlijk de spreker zou aanmoedigen om zijn of haar gevoelens met meer details te vertellen.
- Het antwoord van de derde luisteraar beoordelend en defensief was, en waarschijnlijk communicatie en begrip niet zou verbeteren.
- Het antwoord van de vierde luisteraar toonde dat hij of zij de gevoelens van de spreker reflecteerde, en zo begrip toonde, wat communicatie kan aanmoedigen.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 3

Empathie oefenen per twee

Verdeel de klas in groepjes van twee, en geef elke groep een uitspraak. Meer dan één stel kan dezelfde uitspraak hebben.

- Ik heb dit nog nooit gedaan. Waarom vraag je dit niet aan iemand anders?
- Ik wist niet dat je van gedacht veranderd was over hoe dit aan te pakken. Nu moet ik alles opnieuw doen.
- Ik moest mijn volleybaltraining vroeger verlaten om hier te zijn voor onze vergadering om 16u, maar er kwam niemand opdagen vóór 16u30.
- Ik heb al zes mensen gebeld om zaterdag te komen helpen. Waarom geeft niet iemand anders een paar telefoontjes?
- Hoeveel tijd gaan we nog of besteden aan de planning? We krijgen dit nooit voor elkaar als we niet onmiddellijk aan de slag gaan!
- Gaat Lee de poster maken? Ik dacht dat ik die zou maken omdat het mijn idee was.
- Mij om het even hoe jij het wil doen. Jij hebt meer ervaring dan ik op dit vlak.
- Ik heb net onze folder gelezen, en ik ontdekte veel wijzigingen in het deel dat ik geschreven heb.
- Ik wil niet terugkeren naar het verzorgingstehuis. Ik hou niet van wat ik daar zag.

Zeg de partners een empathisch antwoord uit te denken voor hun uitspraak en het op hetzelfde blad te noteren. Laat een van de partners de uitspraak lezen en de andere hun antwoord erop. Vraag de andere leerlingen hoe zij zich zouden voelen als zij de spreker waren. Bespreek of het antwoord begrip toont. Indien meerdere stellen dezelfde situatie hebben, benadruk dan dat er veel manieren zijn om empathisch te antwoorden. Bespreek gelijkenissen en verschillen in de antwoorden van de leerlingen.

VERRIJKEN

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Nadenken over empathie

Laat elke leerling een pagina schrijven over empathisch luisteren. Dit essay moet weergeven hoe luisteren met empathie kan helpen om conflicten op te lossen en enkele elementen identificeren die iemand zouden beletten om empathisch te luisteren. Ook moet het uitleggen hoe een persoon empathie kan hebben wanneer hij of zij niet akkoord gaat met iemand anders.

9.1 Richtlijnen voor luisteren met empathie

1. Besef dat de andere persoon andere maar waardevolle ervaringen, gevoelens, waarden, behoeften en motivaties heeft.

Als je niet veel weet over de andere persoon of als je denkt dat je zijn of haar motivaties en gevoelens al begrijpt, waarom zou je dan moeilijk empathisch kunnen luisteren?

2. Probeer stereotypen en vooroordelen opzij te laten.

Hoe zouden jouw vooroordelen en overtuigingen kunnen interfereren met empathisch luisteren? En wat met die van de andere persoon?

3. Vraag naar informatie, luister en kijk om gevoelens op te sporen.

Moedig de andere persoon aan om zijn of haar gevoelens en gedachten te delen. Bij het empathisch luisteren is het belangrijk dat jij moeite doet om de andere persoon te doen spreken over hoe hij of zij zich voelt of denkt. Stel vragen om meer informatie te bekomen en let daarbij aandachtig op de manier waarop je vragen verwoordt en de toon van je stem. Spoor gevoelens op, en kijk daarbij naar de non-verbale indicatoren zoals lichaamstaal. Welke voorbeelden van gevoelens kan je geven? Stel je de vraag of je de gevoelens opspoorde en die gevoelens ook weergeeft. Waarom is het belangrijk de gevoelens te kennen als je met empathie wilt luisteren?

4. Test of je alles begrijpt door te parafaseren (in eigen woorden nazeggen) wat je denkt gehoord te hebben.

Herhaal wat je denkt dat de andere persoon zei met zinnen zoals “Heb ik goed gehoord dat je zei ...”, “Dus jij vindt dat ...”, en “Bedoel je dan dat ...? Welk(e) voorbeeld(en) kan je geven van gesprekken waarin jij een zaak bedoelde en de andere persoon met wie je sprak, dacht dat je iets helemaal anders bedoelde? Wat gebeurde er bijgevolg als jullie beiden niet hetzelfde begrepen? Wat zou jij, of de andere persoon, hebben kunnen doen om dergelijk misverstand te vermijden?

5. Vermijd argumenten of raad te geven of kritiek te uiten.

Als het jouw bedoeling is om met empathie te luisteren, waarom zou jij of de andere persoon argumenten, raadgevingen of kritiek contraproductief kunnen vinden? Help de andere persoon om andere opties uit te denken dan argumenten, raadgevingen en kritiek.

9.2 Scenario voor luisteren met empathie

Spreker: Ik keek er echt naar uit om met jullie allen samen te werken, maar nu ben ik er niet meer zo zeker van. Elke keer dat ik een suggestie maak, word ik afgebroken.

Luisteraar 1: Wel, de volgende keer dat je iets te zeggen hebt, zullen we allemaal gewoon knikken en je zeggen dat je briljante ideeën hebt, en dat we eigenlijk nooit zouden gedacht hebben dat we die dingen alleen konden doen.

Luisteraar 2: Denk je dat we te veel kritiek leveren op je ideeën?

Luisteraar 3: Als ik jou was, zou ik niet zo gevoelig zijn. Niemand wou je gevoelens kwetsen.

Luisteraar 4: Ik veronderstel dat je je ontgoocheld moet voelen over de manier waarop we samenwerken.

Weerstaan aan druk van leeftijdsgenoten

Uitgangspunt

Bijna iedereen wil vrienden hebben en bij een groep horen, maar we moeten in staat zijn te weerstaan aan het optrekken met vrienden of de groep wanneer het niet in ons belang is. Zelfs wanneer onze vrienden ons willen betrekken bij positieve activiteiten, moeten we kunnen weigeren als die activiteiten ons beletten onze eigen verantwoordelijkheden op te nemen. We moeten ook in staat zijn te weerstaan aan bepaalde zaken die we onszelf voorhouden, meer bepaald wanneer we vrezen uitgestoten te worden als we niet toegeven aan negatieve druk van leeftijdsgenoten, d.i. druk om dingen te doen waarvan we weten dat we ze niet zouden moeten doen.

Richtlijnen

“Nee” zeggen tegen iemand is nooit gemakkelijk. Het is extra moeilijk wanneer de druk van een leeftijdsgenoot komt. Het volgen van onderstaande richtlijnen zal ons helpen om te weten wanneer en hoe wij kunnen weerstaan aan de druk van leeftijdsgenoten.

- Stel vragen om meer te weten te komen over de activiteit.
- Beslis of je al of niet gaat meedoen.
- Maak dat je houding of beslissing duidelijk is.
- Geef geen lange uitleg of zoek geen excuses.
- Suggereer een positief alternatief.

Weerstaan aan druk van leeftijdsgenoten

Mogelijke toepassingen

● LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

Richtlijnen om te leren

Na het uitdelen van document **20.1 De kunst om te weigeren** bespreek je elk van de vijf richtlijnen van het document met de leerlingen. Laat de leerlingen voldoende tijd om de vragen van het begeleidende document schriftelijk te beantwoorden. Vraag vrijwilligers om hun antwoorden met de rest van de klas te delen.

LEERACTIVITEIT, OPTIE 2

Rollenspel over situaties van

Splits de klas in groepjes van twee. Print **20.2 Situaties van weigering** af en knip de opdrachten uit. Geef elk groepje een opdracht. Vraag aan elk groepje om details toe te voegen aan hun situatie en een rollenspel voor de klas te brengen waarin ze tonen hoe je iemand iets kan weigeren zonder hem of haar te beledigen. Moedig de partners ook aan om realistische, positieve activiteiten als alternatief te suggereren in de mate van het mogelijke. Vraag de klasgenoten om de sterkte van de getoonde technieken te becommentariëren.

● VERSTERKEN

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

OK om “ja” te zeggen

Schrijf de titels “OK” en “niet OK” op het bord. Vraag de leerlingen om situaties te beschrijven waarin het OK is om met vrienden op te trekken en situaties waarin het niet OK is. Schrijf hun antwoorden in een lijst onder de juiste titel. Hieronder een voorbeeld van sommige antwoorden:

OK

Naar de cinema gaan

Studeren voor een examen

Uitgeput zijn in de turnles

Naar vrienden gaan als ze tijd hebben
Andere verplichtingen vergeten voor een positieve activiteit

Niet OK

Een vriend uitsluiten

Bedrog plegen

Roken

Maak de leerlingen duidelijk dat bepaalde activiteiten onze objectieven en waarden ondersteunen, terwijl andere ons ongemakkelijk en onwennig doen voelen omdat ze niet weerspiegelen hoe we onszelf zien of hoe we door anderen willen gezien worden. Soms moeten we positieve activiteiten weigeren die andere eerdere beloften in het gedrang brengen, want een belofte houden en verantwoordelijk zijn, heeft een weerslag op ons zelfvertrouwen en het vertrouwen van anderen in ons.

Weerstaan aan druk van leeftijdsgenoten

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Onuitgesproken druk

Wijs erop dat de druk om aan een activiteit mee te doen vaak onuitgesproken is. In feite kunnen we ons zelf wijsmaken dat we aan een activiteit “zouden moeten” deelnemen, zelfs als niemand erom gevraagd heeft. De boodschappen die wij naar onszelf sturen, kunnen de druk voorstellen waaraan we moeten weerstaan. Vraag de leerlingen voorbeelden te zoeken naar momenten waarop jongeren geneigd zijn om aan een schadelijke of ongezonde activiteit mee te doen, zoals roken of uitblijven na de avondklok, zelfs als niemand druk op hen heeft uitgeoefend om het te doen. Laat de leerlingen redenen suggereren waarom jongeren zouden meedoen aan zulke negatieve activiteiten, zelfs zonder aansporing. Vraag vervolgens aan de leerlingen om gezondere boodschappen te suggereren die we naar onszelf kunnen sturen in die situaties, zoals “Ik moet niemand iets bewijzen.”

● VERRIJKEN

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Gezegden over druk van leeftijdsgenoten

Laat de leerlingen de drie onderstaande gezegden neerschrijven. Wijs erop dat elk gezegde van een ander land komt. Bespreek met de leerlingen hoe elk gezegde in verband staat met de kunst om te weigeren. Vraag vervolgens aan elke leerling om neer te schrijven wat het gezegde aantoont over de verschillen en gelijkenissen tussen culturen. Vraag vrijwilligers om hun mening te delen met de rest van de klas.

Beter onmiddellijk weigeren dan lang beloven.

Deens gezegde

Beter een vriendelijke weigering dan een ongewenste navolging.

Duits gezegde

Vraag nooit iets aan hem die heeft, maar aan hem die je gunstig gezind is.

Spaans gezegde

Weerstaan aan druk van leeftijdsgenoten

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Nadenken over druk van leeftijdsgenoten

Laat de leerlingen één van de twee onderstaande vragen kiezen en een antwoord schrijven in de vorm van een artikel voor een internationaal tijdschrift.

- Wie kan volgens jou het best een weigering uitdrukken: een tiener of een oudere persoon? Waarom?
- Geven sterke weigeringsvaardigheden blijk van vertrouwen of van een tekort aan vertrouwen? Waarom denk je dat?

20.1 De kunst om te weigeren.

1. Stel vragen om meer te weten te komen over de activiteit.

Hoe kan de activiteit anders aflopen in functie van wat jij of je vrienden verwachten?

2. Beslis of je gaat weigeren mee te doen.

Welke redenen kan je suggereren om niet mee te doen aan een activiteit?

3. Maak dat je houding of beslissing duidelijk is.

Waarom is het de moeite waard om op dit vlak assertief te zijn?
Welke eigenschappen van een assertieve persoon kun je noemen?

4. Geef geen lange uitleg of excuses.

Waarom zou je eenvoudig je weigering herhalen in plaats van excuses te geven?

Welk resultaat kan je verwachten als je de weigering rustig uitdrukt, zonder de andere persoon te beledigen?

5. Suggereer een positief alternatief.

Hoe kun je op dit vlak een positieve druk uitoefenen op leeftijdsgenoten?

20.2 Situaties van weigering

Een vriend vraagt je om je auto te gebruiken voor een noodgeval. Je familie heeft je doen beloven je auto aan niemand uit te lenen.

Een vriend vraagt je om geld te lenen om een speciaal geschenk te kopen voor iemand. Je bent zelf aan het sparen voor een speciale aankoop.

Iemand op school weet dat je beste vriend thuis in de problemen zit. Deze persoon wil dat je hem of haar vertelt wat er aan de hand is met je beste vriend.

Twee van je vrienden zijn altijd ruzie aan het maken met elkaar. Je schiet even goed op met beide vrienden. Nu wil één van beiden dat je voor hem of voor haar partij kiest tijdens hun laatste onenigheid.

Je beste vriend wil dat je meegaat naar een feestje waar je niemand echt goed kent. Je weet dat sommigen veel roken en je bent zeer allergisch aan sigarettenrook.

Je vrienden rijden voorbij en vragen je om mee te gaan naar een fastfoodrestaurant. Je moet een belangrijk werk afgeven 's anderendaags tijdens het eerste lesuur. Je punten voor het semester hangen af van dit werk en je wilt goed werk leveren.

Je moeder wil dat je uitgaat met de zoon of dochter van haar vriendin die ze kent van op de hogeschool. Je hebt al een date met iemand anders en je moeder heeft dit niet graag.

Je beste vriend of vriendin wil dat je met hem of haar een nieuwe sport gaat uitproberen. Je bent er niet in geïnteresseerd, maar je vriend blijft maar smeken.

Je oudere broer vraagt je om vanavond zijn huistaken over te nemen zodat hij kan uitgaan met vrienden. Je hebt zelf al plannen gemaakt om met je eigen vrienden uit te gaan.

Je beste vriend wil je favoriete T-shirt ontlenen voor een speciale afspraak. Je wilt die niet uitlenen omdat je vriend al meerdere van jouw kledingstukken niet heeft teruggegeven.

Eén van je vrienden is klasafgevaardigde en zit je nu op de hielen om hem te helpen bij de organisatie van de schoolfuij. Je bent niet van plan om naar die fuij te gaan en je hebt geen zin om hem daarmee te helpen.

Informatie uit de media interpreteren

Uitgangspunt

De methodes gebruikt door de media om mensen te lokken kunnen verwarrend, ontgoochelend en schadelijk zijn, zeker wanneer het gaat om de perceptie die tieners hebben van boodschappen over sigaretten, alcohol, druggebruik en andere ongezonde gewoontes. Het is belangrijk voor tieners om een onderscheid te leren maken tussen reclame, misleidende berichten en betrouwbare informatie. Zij moeten deze vaardigheid ontwikkelen om ten volle te beseffen in welke mate hun smaken, opinies en beslissingen kunnen gemanipuleerd worden door boodschappen in de media. Tieners moeten immers nog aan ervaring winnen in hun surfgedrag en het omgaan met de media, zeker als dit niet onder supervisie gebeurt. Als onderdeel van de besluitvorming in de richting van een gezonde levensstijl is daarom een serieuze bewustwording nodig van de manipulatie door de media.

Richtlijnen

Om boodschappen uit de media te ontcijferen, moet iedereen leren hoe hij leugens van waarheid kan onderscheiden maar ook bedacht zijn op de grijze zone van feiten die de media aanbrenge op een manier dat zij een punt scoren of een product verkopen. Het is belangrijk dat iedereen de juiste bedoelingen van de media doorziet teneinde valse en misleidende mediaboodschappen te onderkennen.

- ✓ De bedoeling van reclame is de mensen te **overtuigen** om een product of dienst te kopen.
- ✓ De bedoeling van vooraf gemaakte media (TV-shows, films, enz.) is de mensen te **vermaken**.
- ✓ De bedoeling van nieuwsmedia is de mensen te **informer**en aan de hand van feiten.

Mogelijke toepassingen

● LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

Misleidende reclame

(Nota: Alvorens met deze activiteit te starten, is het raadzaam tijdschriften aangepast aan hun leeftijd te verzamelen, waarin reclame staat voor tabak en alcohol. Zoek dergelijke reclame ook online op, of download beelden van dergelijke reclames om in de klas te tonen.)

Projecteer **27.1 Wat doen de media?** en loods de leerlingen doorheen de vele bedoelingen van de media. Laat de leerlingen brainstormen om voorbeelden te vinden van valse of vervormde waarheden in de media.

Vraag aan de leerlingen welke beelden bij hen opkomen van fysieke en emotionele schade te wijten aan druggebruik. Zeg hen dat zij de *waarheid* over de gevaren van tabak- en alcoholgebruik hebben geleerd, maar dat bepaalde mensen – meer bepaald zij die er financieel profijt kunnen uit halen - proberen een misleidende en positieve draai te geven aan ongezonde gewoontes. Als voorbeeld projecteer je **27.2 Geldkloppers** en overloop je de statistieken over tabaksreclame en hoe die gekoppeld is aan de verkoopcijfers. Met behulp van magazines en voorgeselecteerde beelden/websites, laat je de leerlingen voorbeelden van tabaksreclame analyseren. Leg uit dat, terwijl de overheid in de VS al jaren geleden de tabaksreclame gebannen heeft van de TV, de tabaksbedrijven nog steeds veel reclame maken in de geschreven pers, online, op reclameborden en op andere plaatsen. Vraag aan de leerlingen om reclametechnieken te identificeren die het imago van tabak opsmukken. Denk aan:

- Gebruiken van personages uit stripverhalen
- Tabak adverteren samen met bekende personen
- Sigaretten associëren met liefdesverhalen en seks
- Reclame maken voor sigaretten en tabak zonder rook op sportevenementen (zoals op koersauto's)

Herken dat marketingbedrijven deze en andere technieken gebruiken om bij de consumenten positieve en aantrekkelijke ideeën te associëren met ongezonde gewoontes.

Verdeel de klas in groepjes van twee en nodig de partners uit om een lijst te maken van alle aankopen die zij de laatste weken deden. Het kan gaan over dagelijkse kleine uitgaven zoals snacks of het downloaden van liedjes, of over grotere uitgaven zoals nieuwe kleren of een telefoon. Laat de groepjes hun lijsten overlopen en identificeer welke aankopen beïnvloed werden door reclame - zowel specifieke reclame als gecumuleerde bewustmaking voor een merk via herhaaldelijke reclame. En vraag de leerlingen ook te bepalen of hun beslissing om over te gaan tot een aankoop, gebaseerd was op misleidende of vervormde informatie, of op technieken gelijkaardig met deze die werden besproken in het geval van tabak (zoals het gebruik van een bekende persoon). Nodig de leerlingen uit om in het Werkschrift hun bedenkingen te noteren over de manier waarop de mediaberichten hun aankoopgedrag beïnvloeden.

LEERACTIVITEIT, OPTIE 2

Misleidende reclame analyseren

(Indien je voorbeelden van magazines hebt meegebracht in de klas, kan je de Leeractiviteit, Optie 1, uitbreiden met deze activiteit in kleine groepjes.)

Splits de klas in kleine groepjes en geef een of twee magazines aan elke groep. Vraag aan de groepjes verschillende reclames te vinden in die magazines voor producten of diensten (die reclames hoeven niet noodzakelijk voor tabak of alcohol te zijn). Vraag aan de groepjes om de technieken te identificeren waarmee die reclames zoeken om een positieve indruk te maken op de consumenten. Laat dan de groepjes voorbeelden identificeren van positieve beelden die verkregen werden via bedrog, of misleidende, onvolledige of vervormde informatie. Let erop dat ze zowel de beelden als de teksten van de reclames bestuderen. Vraag aan elk groepje om een of twee voorbeelden aan de klas te komen tonen van een overtuigende inhoud die zij misleidend of verdraaid vinden.

● VERSTERKEN

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Betrouwbaar of niet?

Nodig de leerlingen uit om in vooraf goedgekeurde bronnen en websites voorbeelden te vinden van onbetrouwbare en betrouwbare inhoud op verschillende informatiedragers. Vraag aan elke leerling er één van elke soort te identificeren. Voor het onbetrouwbare voorbeeld moet de leerling uitleggen waarom het onrealistisch of misleidend is. Voor het betrouwbare voorbeeld moet de leerling in zijn of haar redenering zeggen op welke manier het medium een invloed uitoefent. De leerlingen kunnen deze informatie op een creatieve manier presenteren, schriftelijk of in een voorstelling.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Reageren op de media

Nodig de leerlingen uit om hun eigen tegenreclames te creëren als reactie op de misleidende positieve beelden voor het gebruik van tabak en alcohol. Toon hen voorbeelden van tegenreclames, d.w.z. reclames die ingaan tegen het gebruik van tabak of alcohol op jonge leeftijd (bijvoorbeeld een reclame van “Moeders tegen dronkenschap achter het stuur”). Wijs erop dat tegenreclames vaak rechtstreeks antwoorden op andere reclames, met de bedoeling om consumenten te overtuigen om een product of dienst te verwerpen of niet te gebruiken.

Informatie uit de media interpreteren

Tegenreclame gebruikt gewoonlijk informatie gebaseerd op feiten en statistieken, of dramatische beelden om de negatieve effecten van het misbruik van een product te tonen.

Stel aan de leerlingen voor om een efficiënte tegenreclame te creëren als antwoord op een reclame voor tabak of alcohol. De tegenreclames kunnen de zaken benaderen vanuit volgende oogpunten:

- De ontgoocheling blootleggen die jonge mensen ervaren in reclame voor tabak of alcohol.
- Positief communiceren over hoe jongvolwassenen gezonde keuzes kunnen maken.
- Gelofwaardige informatie of beelden aanreiken die de negatieve effecten tonen van tabak of alcohol.

De leerlingen kunnen hun tegenreclame creëren onder de vorm van posters, eenvoudige animaties, slideshows of mimes.

● VERRIJKEN

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Diep gewortelde boodschappen

Maak een preselectie van meerdere gepaste webpagina's om in de klas te tonen: de voorbeelden kunnen een Google zoekpagina bevatten, een YouTube-video of een pagina van een sociaal medium zoals Facebook. Nodig de leerlingen uit om de inhoud van de pagina's te analyseren en te bepalen welke elementen echt informatie geven en welke reclame zijn. Zo verschijnt er vaak banner- of pop-up reclame en vertonen zich advertenties voor en nadat je online een video hebt bekeken. Wijs erop dat in sommige gevallen de reclames er kunnen uitzien als inhoud, zoals bepaalde zoekresultaten op Google. Start een bespreking over hoe reclame en andere mediaboodschappen algemeen in ons leven aanwezig zijn en de impact hiervan. Gebruik een tabel met twee kolommen Voordelen/Risico's om dit onderwerp met de leerlingen te analyseren.

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Citaten over de media

Schrijf volgende citaten op het bord of lees ze luidop. Bespreek wat ze zeggen over de invloed van de media op de maatschappij.

Als we alle geluid versterken, horen we niets.

Jon Stewart

Wie de media controleert, controleert de geest.

- Jim Morrison

27.1 Wat doen de media?

Overtuigen

De bedoeling van reclame is de mensen te overtuigen om een product of dienst te kopen. Positieve beelden en boodschappen in reclame voor tabak en alcohol zijn misleidend en alleen bedoeld om de negatieve effecten van het gebruik van deze middelen te verdoezelen.

Vermaken

De bedoeling van vooraf gemaakte media (TV-shows, films, enz.) is de mensen te vermaken. Zodoende worden echte gebeurtenissen omgezet in fictie en worden de feiten vaak verdraaid of weggelaten. In hun inspanning om publiek te lokken, worden in die vooraf gemaakte mediaberichten, slechte gewoontes zoals het gebruik van alcohol, tabak en illegale drugs, met glamour omringd. En zelfs als ongezonde keuzes niet aantrekkelijk worden voorgesteld, toch hebben die media het niet over de negatieve gevolgen ervan.

Informereren

De bedoeling van nieuwsmedia is de mensen te informeren aan de hand van feiten. De taak van de nieuwsmedia is de waarheid te vertellen. Toch moeten de kijkers en lezers zich ervan bewust zijn dat ook het nieuws vaak onvolledige informatie, vervormde feiten en materiaal aanreikt dat bedoeld is om te overtuigen. Daaruit kunnen we dus afleiden dat de nieuwsmedia soms misleidende of onjuiste informatie geven over gezonde keuzes en misbruik van producten.

27.2 Enkele feiten over tabaksreclame in de Verenigde Staten

In 2011 hebben sigarettenbedrijven 8,37 miljard \$ uitgegeven aan reclame en marketing. Dit is het equivalent van 23 miljoen \$ per dag en ongeveer 27 \$ per inwoner in de Verenigde Staten.

In 2011 hebben vijf van de grootste producenten van tabak zonder rook 451,7 miljoen \$ uitgegeven aan reclame en marketing.

De gezamenlijke winst van zes grote tabaksbedrijven bedroeg 35,1 miljard \$ in 2010.

Bron: Centers for Disease Control and Prevention, World Lung Foundation

Digitaal misbruik

Uitgangspunt

Kinderen en tieners waren vroeger beschermd tegen pesterijen uit de schoolcontext vanaf het moment dat ze veilig thuis waren. Maar het internet heeft deze afscherming in zekere mate weggehaald. Jonge mensen die digitaal misbruik plegen, gaan nu vanaf hun computer thuis andere leerlingen lastig vallen en bedreigen.

Digitaal misbruik kan ernstigere gevolgen hebben dan zijn face-to-face tegenhanger, pesten. Beide vormen kunnen emotionele trauma's veroorzaken bij hun slachtoffers. Ondertussen voelen degenen die dit misbruik plegen zich veilig, terwijl ze op afstand achter hun computer dingen doen en zeggen die ze zelden rechtstreeks zouden zeggen of doen tegenover iemand anders. Bovenop het emotionele trauma, hebben dergelijke harde taal, ernstige bedreigingen en posts met vernederende foto's ook al veel zelfmoorden veroorzaakt en zelfs enkele gevallen van doodslag.

Een sleutel tot het voorkomen en uitschakelen van digitaal misbruik bestaat erin omstanders, die het misbruik merken, te overtuigen om op te treden tegen dit soort online activiteiten. Veel omstanders keuren digitaal misbruik eigenlijk goed door het niet aan te klagen of door mee te doen aan de pesterijen.

Richtlijnen

Digitaal misbruik gebeurt wanneer een jongere of een groep jongeren een andere jongere plagen, kwellen, lastig vallen, vernederen of bedreigen via internet, mobiele telefoon of eender welke interactieve technologie.

Er worden verschillende paden bewandeld voor digitaal misbruik, waaronder:

- ✓ Sms'en of rechtstreekse berichten sturen
- ✓ Iemands paswoord stelen en gebruiken
- ✓ Bloggen
- ✓ Posts plaatsen op websites
- ✓ Foto's verspreiden via mail, telefoon of sociale media
- ✓ Via internetpeilingen
- ✓ Via interactieve spelletjes
- ✓ Phishing (zich voordoen als iemand anders online)

Mogelijke toepassingen

LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

Digitaal misbruik definiëren

Vraag aan de leerlingen om te brainstormen met voorbeelden over digitaal misbruik en schrijf hun antwoorden op het bord. Projecteer **31.1 Digitaal misbruik en andere pesterijen** om digitaal misbruik te definiëren en om te tonen hoe schadelijk het is voor de geviseerde leerling. Onderken de gelijkenissen tussen de voorbeelden van digitaal misbruik van de leerlingen en de lijst op de slide. Bespreek met de leerlingen hoe digitaal misbruik zelfs meer schadelijk kan zijn dan face-to-face pesten.

Verdeel de hand-outs **31.2 Soorten digitaal misbruik** en verklaar de verschillende soorten digitaal misbruik op de hand-outs. Herken de voorbeelden die al werden gegeven door de leerlingen en geef nog verdere uitleg over de handelingen die de leerlingen misschien niet kennen.

Projecteer **31.3 Stop, blokkeer en spreek** om de leerlingen een techniek aan te leren waarmee ze gepast kunnen reageren als ze ontdekken dat ze het slachtoffer werden van digitaal misbruik. Print de hand-out **31.4 Stop, blokkeer en spreek** indien dit nuttig kan zijn voor de leerlingen. Sluit de activiteit af door te vragen aan de leerlingen om in hun Werkschrift te noteren hoe ze zich zouden voelen als ze ontdekten dat iemand een vreselijk gerucht online aan het verspreiden is over hen. Laat hen uitdenken wat ze exact zouden doen om elke stap van de *stop, blokkeer en spreek*-richtlijnen te volgen. Laat hen beschrijven hoe gemakkelijk of hoe moeilijk het is om adequaat te reageren op digitaal misbruik.

LEERACTIVITEIT, OPTIE 2

De schade van digitaal misbruik

De beste manier om te reageren op alle vormen van digitaal misbruik is: "Stop, blokkeer en spreek":

1. Stop ermee het bericht te lezen of de foto te bekijken. Antwoord niet of neem geen wraak. Neem enkele keren diep adem en koel af zodat je de situatie koelbloedig kan benaderen.
2. Blokkeer je computer en andere elektronische toestellen om te beletten dat degenen die je digitaal misbruiken je nog contacteren of je eender welke soort berichten of gegevens sturen.
3. Spreek over het digitaal misbruik met je ouders of een volwassen vertrouwenspersoon.

(Voor deze activiteit heb je een blok piepschuim en enkele scherpe potloden nodig.)

Volg de Leeractiviteit, Optie 1 en breid de activiteit uit als je over voldoende tijd beschikt. Vraag aan de leerlingen om hun hand-outs opzij te leggen en zich enkele voorbeelden te herinneren van verschillende soorten digitaal misbruik. Bij het noemen van elk voorbeeld steek je een van de potloden in het piepschuim. Nadat alle voorbeelden werden opgesomd, zouden er een heleboel potloden in het piepschuim moeten steken. Zeg voor de klas: “Beeld je in dat degenen die digitaal misbruik pleegden, achteraf erkenden hoe schadelijk hun handelingen waren en zich verontschuldigen bij de geïsoleerde leerlingen” en begin de potloden uit het piepschuim te trekken. Als alle potloden eruit zijn gehaald, zeg dan: “Wat kun je nog opmerken bij de geïsoleerde leerling?” Loods de leerlingen naar het inzicht en de interpretatie van het antwoord: de gaten zitten nog steeds in het piepschuim – de pijn en de verwonding bij de geïsoleerde leerling blijven bestaan, sommige kunnen onherstelbaar zijn.

VERSTERKEN

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Een vriend helpen

Neem opnieuw de hand-out **31.4 Stop, blokkeer en spreek** en laat de leerlingen overlopen wat ze zouden moeten doen als ze ontdekken dat ze het doelwit van digitaal misbruik zijn. Projecteer **31.5 Boodschap van een neef**. Vraag aan de leerlingen een antwoord te schrijven voor Sven met behulp van de *stop, blokkeer en spreek*-richtlijnen en de vorige besprekingen van digitaal misbruik. Vooraleer ze hun antwoorden formuleren, kan het nuttig zijn om te bespreken waarom Sven niets wil zeggen tegen zijn ouders. De leerlingen moeten absoluut weten hoe belangrijk het is over het misbruik te spreken met een volwassen vertrouwenspersoon. Laat de leerlingen individueel of per twee werken aan een antwoord; de antwoorden kunnen in kleine groepjes besproken worden.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Wat omstanders kunnen doen

Projecteer **31.6 Omstanders kunnen digitaal misbruik helpen stoppen** om te overlopen wat toehoorders kunnen doen om digitaal misbruik te helpen elimineren of minimaliseren. Vorm kleine groepjes en geef elke groep de hand-out **31.7 Scenario's voor omstanders**. Vraag aan de groepjes de scenario's te lezen, te beslissen hoe zij als omstanders positief zouden reageren en hun antwoorden op de hand-outs te noteren. Moedig de groepjes aan om voor elk scenario verschillende acties te selecteren. Blijf de slide 31.6 projecteren (Omstanders kunnen digitaal misbruik helpen stoppen) zodat de leerlingen ernaar kunnen verwijzen tijdens deze activiteit.

● **VERRIJKEN**

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Campagne tegen digitaal misbruik

Vraag aan de leerlingen om, met behulp van wat ze hebben geleerd in de Leer- en Versterkingsactiviteiten, een campagne te creëren tegen digitaal misbruik voor leerlingen van het lager middelbaar. Voor de campagne kunnen ze de term “cyberpesten” gebruiken. De leerlingen kunnen posters, korte video's, slideshows maken of zelfs raps of liedjes componeren. Verdeel de klas in groepjes voor deze campagne en geef hen de tijd om te bespreken welke methode(s) of media ze willen gebruiken en hoe ze de informatie willen delen. Als er tijd tekort komt, laat je de groepen een globaal gesprek voeren met de hele klas. Als er tijd genoeg is, kun je de groepjes laten werken aan hun campagne en met advies van de universiteit kun je ze de campagne laten delen met een plaatselijke lager middelbare school.

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Nadenken over digitaal misbruik

Vraag aan de leerlingen om in hun Werkschrift hun bedenkingen te schrijven over wat ze hebben ontdekt over digitaal misbruik, hoe erop te reageren en hoe het te voorkomen. Of je kunt ook overwegen om hen een antwoord te doen schrijven op de vraag: “Op welke manier blijkt digitaal misbruik schadelijker te zijn voor een geviseerde leerling dan face-to-face pesten?”

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 3

Citaten over digitaal misbruik en pesten

Schrijf onderstaande citaten op het bord of lees ze luidop en bespreek wat ze zeggen over digitaal misbruik.

Cyberpestkoppen kunnen zich verstoppen achter het masker van anonimiteit online en hebben geen rechtstreeks fysiek contact met hun slachtoffers nodig om onvoorstelbare schade te berokkenen.

Anna Maria Chavez

Mijn leed is misschien een reden tot lachen voor iemand. Maar mijn lach mag nooit de reden van iemands leed zijn.

Charlie Chaplin

31.1 Digitaal misbruik en andere perterijen

Digitaal misbruik gebeurt wanneer een student of een groep studenten een andere student plagen, kwellen, lastigvallen, vernederen of bedreigen via:

- Internet
- Mobiele telefoon
- Andere interactieve technologie
- Studenten die digitaal misbruik plegen tegen anderen willen
- Macht hebben over de geviseerde student
- Anonimiteit en/of
- De geviseerde student uitsluiten of isoleren

Cyberpesten is de gebruikelijke term voor dergelijke kwellingen onder leerlingen van het lager middelbaar en de basisschool. Terwijl de term “digitaal misbruik” wordt gebruikt voor de technologisch meer verfijnde soorten pesterij en misbruik die gebeuren in het hoger middelbaar.

Digitaal misbruik en cyberpesten kunnen ernstigere gevolgen hebben dan face-to-face pesterijen.

- Iemand die digitaal misbruik pleegt, voelt zich veilig op afstand achter een computer, terwijl hij of zij dingen doet en zegt die hij of zij zelden rechtstreeks zou zeggen of doen tegenover iemand anders.
- De harde taal, de ernstige bedreigingen en posts met vernederende foto's hebben al veel zelfmoorden veroorzaakt bij de geviseerde studenten.

31.2 Soorten digitaal misbruik

1. Sms'en of rechtstreekse berichten sturen

- Jonge mensen die digitaal misbruik plegen, kunnen beledigende sms'jes sturen naar de geviseerde leerling met dingen die ze waarschijnlijk niet openlijk zouden zeggen.
- Sommige sms-berichten kunnen zelfs doodsbedreigingen zijn of bedreiging om andere familieleden te doden of schade te berokkenen.
- Digitaal misbruik gaat ook om het zenden van valse rapporteringen naar een Internet Service Provider (ISP) waarin beweerd wordt dat de geviseerde leerling online ongepaste dingen zegt. Als gevolg kan die geviseerde leerling voor een bepaalde periode offline gegooid worden.
- Digitaal misbruik gaat ook om het creëren van een valse schermnaam identiek aan die van een geviseerde leerling, waarmee dan gemene, beledigende berichten worden verzonden naar een derde (die denkt dat de berichten van het slachtoffer komen).
- Jonge mensen die digitaal misbruik plegen, trommelen soms ook vrienden op om dan duizenden sms-berichten te sturen naar het mobieltje van een slachtoffer. Dit heeft een enorme telefoonrekening als gevolg voor de geviseerde leerling, die zich voelt alsof veel mensen er nog een schepje bovenop doen.

2. Paswoorden stelen

- Paswoorden van een andere leerling stelen, is digitaal misbruik. Dit stelt iemand anders in staat om online te chatten alsof hij of zij die geviseerde leerling is. Er worden dan beledigende dingen gezegd tegen iemand anders en de ontvanger denkt dat de boodschap komt van de geviseerde leerling.
- Met een gestolen paswoord kunnen jonge mensen die digitaal misbruik plegen, het sociale netwerkprofiel van de geviseerde leerling wijzigen en zo valse informatie over de leerling presenteren. Het profiel van de geviseerde leerling kan dan als hatelijk, racistisch, bekrompen of beledigend overkomen.
- Door zijn paswoord te stelen kan een geviseerde leerling uit zijn account worden buiten gesloten. Het geeft ook toegang tot de computer van de leerling die dan gehackt wordt.

3. Bloggen

- De digitale misbruikers kunnen ook beledigende, onjuiste informatie op een blog posten en zo de reputatie van de geviseerde leerling schaden.
- Met een gestolen paswoord kan iemands blog ook gehackt worden en zijn pagina vol oneerbiedige posts gezet.

4. Websites

- De digitale misbruikers maken soms ook websites waarvan de enige bestaansreden is de geviseerde leerling of een groep mensen te vernederen of te beledigen.
- Ongepaste of seksuele expliciete foto's worden soms ook genomen buiten weten of zonder toestemming van de geviseerde leerling en op websites gepost om aan anderen te tonen. Foto's die genomen werden in kleedkamers of badkamers worden vaak gebruikt.

5. Foto's als bijlage verspreiden

- Leerlingen die bezig zijn met digitaal misbruik verspreiden soms ongepaste of beschamende foto's of mimieken van een geviseerde leerling als bijlage bij een mail of sms'en of via sociale media apps.
- Eens de foto's verspreid zijn bij een groep mensen, kunnen ze verder verspreid worden door die mensen, zodat de vernederende foto's heel snel de ronde kunnen doen in een hele gemeenschap.

6. Internetpeilingen

- Digitale misbruikers initiëren soms online opiniepeilingen waarin ze aan de bezoekers vragen om medeleerlingen te rangschikken (bijvoorbeeld: wie is "sexy"/ wie niet, wie is de "dikste," de lelijkste," de slet van de klas," enz.)

7. Interactieve spelletjes

- Interactieve computerspelletjes in sociale media zijn een recente weg voor digitaal misbruik aangezien zo valse en beledigende uitspraken kunnen verspreid worden over een geviseerde leerling.
- Of nog: met een gestolen paswoord kan het voorvallen dat iemand zich voordoeft als de geviseerde leerling en beledigende uitspraken doet, met als resultaat dat die leerling een verbod krijgt opgelegd en uit het spel gebannen wordt.

8. Kwaadwillige codes uitsturen

- Digitale misbruikers kunnen virussen, spyware of andere destructieve programma's rondsturen naar een geviseerde leerling via mail. Trojaanse paarden zijn programma's die, eenmaal ze in een computer zitten, buitenstaanders toegang geven om de computer van op afstand te controleren.

9. Porno en andere junk mail en berichten sturen

- Digitale misbruikers kunnen geviseerde leerlingen inschrijven om mails en foto's te ontvangen van pornosites en andere ongepaste sites. Dit soort foto's toegestuurd krijgen, kan de leerling niet alleen uit zijn evenwicht brengen, het is ook illegaal. De leerling zou onterecht kunnen gestraft worden indien de inhoud ontdekt wordt door ouders, door de schooladministratie of door de politie.

10. Misbruik van identiteit

- Digitale misbruikers kunnen zich voordoen als de geviseerde leerling en bij haatgroepen aansluiten. Daar laten ze dan gedetailleerde contactgegevens achter van die leerling. Als gevolg kan de geviseerde leerling mails, sms'en en telefoontjes ontvangen van andere leden van die haatgroep, of van tegenstanders van de haatgroep die tegen hem van leer trekken.
- Het gestolen paswoord van een geviseerde leerling kan de digitale misbruikers toelaten om mails en sms'en te sturen met onjuiste uitspraken en berichten, zodat het slachtoffer kan uitgesloten en bekritiseerd worden.

11. Wraakzuchtige engel

- Een leerling die slachtoffer is geweest van digitaal misbruik of face-to-face pesterijen kan “terugslaan” en dezelfde technieken gebruiken tegen de persoon die hem misbruikte. Omstanders die getuige zijn van dit soort misbruik worden medeplichtig in de activiteit van de “wraakzuchtige engel”. Zelfs als dit soort “Robin Hood”-actie er gegrond uitziet, toch blijft het een onaanvaardbare vorm van digitaal misbruik. Jongeren die het mikpunt werden van digitaal misbruik of face-to-face pesterijen moeten leren adequaat te reageren en hulp zoeken bij een volwassen vertrouwenspersoon.

12. Per ongeluk

Soms gebeurt digitaal misbruik per ongeluk. Alle onderstaande onschuldige vergissingen kunnen leiden tot misverstanden, verlegenheid en emotionele stress. Een leerling die geen misbruik wil plegen kan per ongeluk:

- een sms naar een verkeerd adres sturen;
- “reply to all” aanklikken terwijl hij of zij gewoon een antwoord wilde sturen naar de verzender van een bericht;
- een onontbeerlijk woord vergeten te typen in een boodschap, zoals “niet”, waardoor de boodschap de tegenovergestelde betekenis krijgt van wat oorspronkelijk bedoeld werd;
- een smile emoticon vergeten dat het bericht als een grapje bestempelt.

Al gebeuren dergelijke vergissingen per ongeluk en waren ze nooit bedoeld om te kwetsen, toch kan de schade moeilijk rechtgezet worden.

31.3 Stop, blokkeer en spreek

1. Stop ermee het bericht te lezen of de foto te bekijken. Antwoord niet of neem geen wraak. Neem enkele keren diep adem en koel af zodat je de situatie koelbloedig kan benaderen.
2. Blokkeer je computer en andere elektronische toestellen om te beletten dat degenen die je digitaal misbruiken je nog contacteren of je eender welke soort berichten of gegevens sturen.
3. Spreek over het digitaal misbruik met je ouders of een volwassen vertrouwenspersoon.

31.4 Stop, blokkeer en spreek

1. Stop ermee het bericht te lezen of de foto te bekijken. Antwoord niet of neem geen wraak. Neem enkele keren diep adem en koel af zodat je de situatie koelbloedig kan benaderen.
2. Blokkeer je computer en andere elektronische toestellen om te beletten dat degenen die je digitaal misbruiken je nog contacteren of je eender welke soort berichten of gegevens sturen.
3. Spreek over het digitaal misbruik met je ouders of een volwassen vertrouwenspersoon.

31.5 Bericht van een neef

Lien, studente laatstejaars hoger middelbaar,
ontving volgende sms van haar neef Sven,
tweedejaars, die in een andere stad woont.

Hey Lien,

jochies op school zijn me aan 't pesten. ze hebben vreselijke dingen over mij op facebook gezet. ik wed dat je ze al gezien hebt. allemaal leugens. plus, ik krijg nog altijd die berichtjes van pornosites die me vragen om in te schrijven. sommige vrienden zeggen me dat ze vieze berichten over mij krijgen maar ze kunnen niet eens zeggen van wie ze komen. wat moet ik doen? pls zeg niets aan je ouders ... ze zullen het aan de mijne vertellen en ze zullen zeker mijn telefoon afpakken. Sven

Informatie evalueren

Uitgangspunt

Wanneer we informatie verzamelen, moeten we bekwaam zijn om **feiten** (dit is informatie die zeker is en kan gecontroleerd worden) te onderscheiden van **opinions** (een overtuiging of conclusie die niet door bewijzen wordt gestaafd). We moeten ook in staat zijn om betrouwbare informatie te onderscheiden van onbetrouwbare. Indien onze bevindingen en conclusies niet gebaseerd zijn op duidelijke feiten, is er veel kans dat we bijdragen tot de misinformatie en vooroordelen die al bestaan in onze wereld.

Richtlijnen

De onderstaande stappen zullen ons helpen om te bepalen of informatie feitelijk en betrouwbaar is.

- ✓ Evalueer elke informatiebron.
- ✓ Evalueer de informatie zelf.
- ✓ Verzamel informatie over eenzelfde onderwerp uit verschillende bronnen.
- ✓ Vergelijk de feiten uit elke bron.

Mogelijke toepassingen

● LES

LEERACTIVITEIT, OPTIE 1

De richtlijnen voor het evalueren van informatie begrijpen

Verdeel **33.1 Richtlijnen voor het evalueren van informatie** en overloop het document met de klas. Misschien wil je de richtlijnen toepassen op een specifieke taak, zoals de punten die geïdentificeerd werden in Stap 1 van de Curriculum Manual.

Terwijl je Stap 1 van de hand-out 33.1 overloopt, kun je **Vaardigheid 2 - Partijdigheid** introduceren of herzien. Vraag aan de leerlingen om voorbeelden te suggereren van een partijdige of niet geïnformeerde bron, of van mensen en/of groepen die een “verborgen agenda” hebben of een persoonlijke partijdigheid die hun opinies kan vertroebelen. Vraag aan de leerlingen om “knipperlichten” te noemen, d.w.z. woorden die kunnen wijzen op partijdigheid, op een opinie of op een overdreven veralgemening. Gids hen naar het opsporen van termen zoals *denk, geloof, altijd, geen, fijnste, beste* en *grootste*.

Terwijl je Stap 2 van de hand-out overloopt, kun je aan de klas vragen om onderwerpen te identificeren waarvan de publicatiedatum van het onderzoekmateriaal cruciaal kan zijn om de betrouwbaarheid te evalueren. Help de leerlingen om te oefenen in het onderscheiden van feiten en opinies, door na te gaan of elk van de onderstaande uitspraken een feit of een opinie is. Laat hen dit toelichten.

- Wetten over druggebruik zijn een combinatie van federale en lokale reglementen. (feit)
- Sigaretten roken zou illegaal moeten zijn. (opinie)
- Wie alcohol verkoopt aan minderjarigen verbreekt de wet. (feit)
- Wie rookt, houdt geen rekening met de gezondheid van anderen. (opinie)

Terwijl je Stappen 3 en 4 van de hand-out overloopt, kun je overwegen om **Skill 34. Onderzoekbronnen verkennen** te introduceren of te herzien. Vraag aan de leerlingen om enkele bronnen te suggereren die feitelijk zijn. Geef hen inzicht in onderzoekers, autoriteiten of studies die gerespecteerd en onpartijdig zijn, zoals de productvergelijkingen in Test Aankoop. Benadruk hoe belangrijk het is om meer dan één bron te raadplegen.

● **VERSTERKEN**

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Informatie evalueren

Maak groepjes van twee en geef elk stel een exemplaar van **33.2 Informatie evalueren**. Vraag de partners om de uitspraken te evalueren door vóór elke zin een B voor “Betrouwbaar” of een O voor “Onbetrouwbaar” te schrijven. Zeg hen over hoeveel tijd ze zullen beschikken om dit te doen. Als de tijd om is, vraag je willekeurig aan enkele partners om uit te leggen hoe ze elke uitspraak hebben genoteerd en waarom.

VERSTERKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Geloof niet alles wat je leest!

Spoor de leerlingen aan om rond te neuzen in kranten, online nieuwssites en boeken. Vraag hen om knipsels of uittreksels mee te brengen van uitspraken waarvan ze weten dat ze partijdig, achterhaald, verkeerd of misleidend zijn en/of een opinie zonder bewijzen. De meeste reclames voor alcohol en sigaretten vallen bijvoorbeeld onder de categorie “misleidend”. Neem een flipover en noteer de titel “Geloof niet alles wat je leest!” Daaronder schrijf of kleef je alle beweringen en knipsels, de categorie waaronder die thuishoren, en de reden waarom ze onder die categorie vallen.

VERRIJKEN

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 1

Gevolgen ophijsten

Splits de klas in drie groepen. Vraag aan elke groep om drie gevolgen te noteren van het feit dat men al wat men leest of hoort voor waarheid neemt, met een voorbeeld voor elk gevolg. Zeg aan de leerlingen over hoeveel tijd ze zullen beschikken voor deze taak. Als de tijd om is, laat je elke groep haar antwoorden geven aan de klas. Bespreek de geïdentificeerde gevolgen en spoor de leerlingen aan om er nog meer te suggereren.

VERRIJKENDE ACTIVITEIT, OPTIE 2

Citaten over informatie evalueren

Schrijf de onderstaande citaten op het bord of lees ze luidop. Laat elke leerling een citaat kiezen en laat hen mondeling, schriftelijk of via een kunstvorm uitleggen hoe het gelinkt is aan informatie evalueren.

Al te vaak ... genieten we van het gemak van een opinie zonder het ongemak van het denken.

John F. Kennedy

Niet de waarheid, maar de opinie kan de wereld rondreizen zonder paspoort.

Walter Raleigh

Uiteraard kan een oordeel niet beter zijn dan de informatie waarop het gebaseerd is.

Arthur Hays Sulzberger

Er bestaan twee soorten kennis. Ofwel kennen we een onderwerp zelf, ofwel weten we waar we er informatie over kunnen vinden.

Samuel Johnson

De helderste flitsen in de wereld van de gedachten zijn onvolledig tot het bewijs wordt geleverd dat ze hun equivalent hebben in de wereld van de feiten.

John Tyndall

33.1 Richtlijnen voor het evalueren van informatie

1. Evalueer elke informatiebron.

Bekijk of de bron partijdig of verkeerd geïnformeerd kan zijn. De auteurs of geïnterviewde personen kunnen een “verborgen agenda” of een persoonlijke partijdigheid hebben die hun opinie vorm geeft. Andere bronnen kunnen gewoon misleidend of verkeerd zijn, omdat ze vaak zelf onbetrouwbare bronnen raadpleegden voor het verzamelen van de informatie die ze dan doorgeven. Er zijn ook mensen die informatie aanbieden over onderwerpen die niet binnen hun expertisedomein liggen.

2. Evalueer de informatie zelf.

Bekijk de publicatiedatum van informatie die onderhevig is aan verandering – statistieken kunnen achterhaald zijn of bevindingen tegengesproken door recenter onderzoek. Sommige “feiten” kunnen in werkelijkheid niet gestaafde opinies zijn die niet bewezen werden via onderzoek. Een auteur kan ook overdreven veralgemenen van een situatie tot de andere.

3. Verzamel informatie over eenzelfde onderwerp uit verschillende bronnen.

Hoe meer perspectieven je hanteert, hoe beter je inzicht krijgt in een onderwerp. Zolang je maar één bron gebruikt en met geen andere informatie kan vergelijken, kan je niet zeker zijn dat de aangeboden informatie nauwkeurig, volledig of actueel is.

4. Vergelijk de feiten uit elke bron.

Indien drie bronnen het eens zijn en een vierde afwijkt, is er veel kans dat die vierde afwijkende bron het mis heeft, tenzij het de meest recente bron is en de drie andere veel ouder zijn. Indien je verkeerde feiten vindt in een bepaalde bron, moet je de andere “feiten” uit die bron in twijfel trekken.

33.2 Informatie evalueren

Evalueer de uitspraken door vooraan een B voor “Betrouwbaar” of een O voor “Onbetrouwbaar” te schrijven

1. Veel studies over de gevolgen van het roken van marihuana zijn onduidelijk.
International Journal of Drug Research, 1962
2. Arrestaties omwille van drugs in de gemeenschap tijdens de eerste vier maanden van het jaar zijn met 8% gestegen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar.
Lokale krant van deze week
3. Sigaretten zullen wel niet zo schadelijk zijn, anders waren ze al lang illegaal verklaard door de regering.
Je oom, een advocaat die bijna heel zijn leven gerookt heeft.
4. Het lijkt erop dat ik dit jaar veel meer mensen heb gearresteerd voor het delen van drugs.
Interview van een politieman uit Ontario, Canada,
5. Volgens mij is de belangrijkste oorzaak van druggebruik in onze gemeenschap het ontbreken van een gepaste wetgeving.
Middelbare schooldirecteur
6. De politie houdt zich niet bezig met drugs of andere ernstigproblemen in de gemeenschap.
Persoon die net een PV voor snelheidsovertreding kreeg
7. De jeugd van tegenwoordig is zich meer bewust van de schadelijke effecten van drugs dan de generatie van hun ouders op dezelfde leeftijd.
Editoriaal van de krant van deze week
8. Druggebruik is geen nieuw probleem.
Interview van een drugstherapeut
9. Druggebruik kan altijd verbonden worden aan één oorzaak: armoede.
Directeur van een lokale sociale groep